

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΩΣ ΣΩΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ

Ιωάννου Δ. Καραβιδόπουλου

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ, 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 17 Μ Α Ι Ο Υ 2015

- ✿ «**Η** θεραπεία Του ἐκ Γενετῆς Τυφλοῦ».
- ✿ Ανδρονίκου καὶ Ἰουνίας τῶν ἀποστόλων (α' αἰ.).
- ✿ Ἀθανασίου ἀρχιεπ. Χριστιανουπόλεως Τριφυλίας,
Νικολάου νεομ. τοῦ ἐκ Μετσόβου (1617).

ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΩΣ ΣΩΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ

Μοναδική στην Κ. Διαθήκη θεραπεία τυφλού εκ γενετής είναι αυτή που μας αφηγείται ο ευαγγελιστής Ιωάννης στην περικοπή 9, 1-38. Αρκετές άλλες περιπτώσεις θεραπείας τυφλών μάς διασώζουν και οι λοιποί ευαγγελιστές όχι τόσο γιατί η τυφλότητα ήταν ασθένεια ευρύτατα διαδεδομένη στην Παλαιστίνη και στην αρχαία Ανατολή γενικότερα ή γιατί η συμπάθεια του Ιησού προς το είδος αυτό των ασθενών ήταν μεγάλη, αλλά γιατί τα θαύματα αυτά αποδεικνύουν **Τ**η μεσσιανικότητα Του και συγχρόνως αποτελούν «σημεία» μιας νέας πραγματικότητας που φέρει στον κόσμο ο Χριστός. Οι προφήτες της Π. Διαθήκης, περιγράφοντας το έργο του αναμενόμενου Μεσσία, αναφέρουν ανάμεσα στις διάφορες πτυχές του και την «ανάβλεψιν τυφλών». Αυτός λοιπόν που έχει την εξουσία να ξαναδίνει το φως στους τυφλούς δεν είναι άλλος από τον Μεσσία.

Η απόδοση όμως του φωτός στους τυφλούς, πέρα από την αποδεικτική σημασία της για τη μεσσιανική ιδιότητα του Ιησού, έχει και ένα άλλο βαθύτερο νόημα: Είναι σημάδι μιας νέας κατάστασης πραγμάτων που εισβάλλει μέσα στον κόσμο του σκότους και της τυφλότητας. Ο Χριστός ανοίγει τα μάτια των ανθρώπων, για να μπορέσουν να διαπιστώσουν τη νέα ζωή που αυτός προσφέρει σαν δώρο στον κόσμο. Πολλοί άνθρωποι μολονότι έχουν το σωματικό φως δεν αναγνωρίζουν στο πρόσωπο του Χριστού τον αποκαλυπτόμενο Θεό που εισέρχεται μέσα στην ανθρωπινή ιστορία για να την σώσει από την καταστροφή, ενώ από την

Κυριακή του Τυφλού

άλλη μεριά οι ευαγγελιστές μάς διασώζουν περιπτώσεις τυφλών που αναγνωρίζουν στον Ιησού τον Μεσσία και μετά τη σωματική θεραπεία τους διακηρύσσουν σ' όλους την πίστη τους. Έτσι, δικαιώνεται η φράση του Ιησού που ακολουθεί στο ευαγγέλιο του Ιωάννου ευθύς μετά την περικοπή που διαβάζεται σήμερα: «Εἰς κρῖμα ἐγώ εἰς τόν κόσμον ἦλθον, ἵνα οἱ μή βλέποντες βλέπωσι καί οἱ βλέποντες τυφλοί γένωνται».

Η παρουσία του Χριστού ως Φωτός του κόσμου και ἐν συνεχείᾳ του Ευαγγελίου του που διακηρύσσει η Εκκλησία δημιουργούν κρῖσ# μέσα στον κόσμο· βέβαια ὄχι με την ἐννοια της κατακρίσεως των ανθρώπων ἀλλά με την ἐννοια της υποχρεώσεως που δημιουργείται μέσα στον κάθε ἄνθρωπο να λάβει θέση ἐναντι αὐτοῦ του φωτός. Ἀπό τη στάση που λαμβάνει ο καθένας ἀπέναντι στο φως κρίνεται ἤδη και προδικάζεται το μέλλον του. Χρειάζεται τόλμη για να δει κανείς κατάματα το φως, να αντικρύσει τη γύμνια του χωρίς να την επενδύει με ψεύτικα και συμβατικά ρούχα, χρειάζεται θάρρος για να συνειδητοποιήσει δυσάρεστες πλευρές του εαυτοῦ του που η ὑπαρξή τους τον πληγώνει, να πει το ὄχι σε πολλές κακές επιθυμίες του που τον συνδέουν με προσωπική ωφέλεια στη ζωὴ και παράλληλα να πει το ναι στην πρόσκληση του Θεοῦ. Και την τόλμη αὐτή την προσφέρει το φως το ερχόμενο στον κόσμο διὰ του Ιησού Χριστοῦ.

Το φως αὐτό ἐρχεται σαν μια νέα δημιουργία και ἀνάπλαση του κόσμου. Είναι χαρακτηριστικό στη σημερινή διήγηση της θεραπείας ὅτι ο Ιησούς πλάθει πηλό και επιχρῆει τα κλειστά μάτια του τυφλοῦ στέλνοντάς τον μετά να πλυθεῖ στη δεξαμενὴ του Σιλωάμ. Ὅπως ο Θεός, κατά την ἀρχική δημιουργία του κόσμου (σύμφωνα με την σχετικὴ διήγηση της Π. Διαθήκης) πλάθει με χώμα τον ἄνθρωπο, ἔτσι και ο Ιησούς με τὸν ἴδιο τρόπο ἀναδημιουργεῖ το καταστραμμένο ἀπὸ τη φθορά της αμαρτίας πλάσμα. Και ὅπως ο Θεός προστάζει το «γεννηθήτω φῶς», ἔτσι και ο Υἱός του Θεοῦ με τὴν ἴδια δημιουργικὴ δύναμη δίνει το φως στον τυφλό και ἀνοίγει τα

Κυριακὴ του Τυφλοῦ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιωάν. θ' 1 - 38)

Ἰὼ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὑπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον· ὅτι οὗτός ἐστιν. Ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος, λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέ μοι· Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ Σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ Σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτούς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν· ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν

ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῶ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα ὅτι, τυφλός ὢν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῶ πάλιν· Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἤκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδύρησαν αὐτόν, καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μαθητῆς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἶδαμεν, ὅτι Μωϋσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἤκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον αὐτῶ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὄλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω, καὶ εὐρών αὐτόν εἶπεν αὐτῶ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῶ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἐώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῶ.

μάτια των ανθρώπων να δουν την αλήθεια που αυτός αποκαλύπτει για να σώσει τον κόσμο.

Ωστόσο, διαφορετικά αντιδρούν οι άνθρωποι μπροστά στο αποκαλυπτόμενο φως του Χριστού. Ενώ ο θεραπευμένος τυφλός ομολογεί και διακηρύσσει χωρίς φόβο σε όλους την πίστη του στον Χριστό, οι φαρισαίοι με κάθε τρόπο και μέσο, ακόμη και με εκφοβισμό των γονέων του θεραπευθέντος, προσπαθούν να αρνηθούν την πραγματικότητα του θαύματος. Αρνούνται το φως και εξακολουθούν να παραμένουν στο σκότος. Δεν τολμούν να κοιτάξουν προς το φως, γιατί προτιμούν το σκοτάδι που κρύβει και σκεπάζει τα έργα τους. Ο έλεγχος του φωτός δεν είναι αρεστός στους ανθρώπους, των οποίων τα έργα είναι σκοτεινά.

Η σημερινή ευαγγελική διήγηση μάς παρουσιάζει το κατ' εξοχήν και αυθεντικό φως έναντι των πολλών αμυδρών φώτων που διεκδικούν σε κάθε εποχή τον φωτισμό και την καθοδήγηση των ανθρώπων. Προβάλλει τον Χριστό σαν φως και σωτήρα Του κόσμου που φέγγει μέσα στο σκοτάδι και καλεί τους ανθρώπους να τον ακολουθήσουν. Η στάση έναντι αυτού του φωτός είναι αποφασιστική για την τύχη του κάθε ανθρώπου. Όποιος απορρίπτει το φως του Χριστού και παραμένει στο σκοτάδι, επειδή αυτό το σκοτάδι καλύπτει τα πονηρά του έργα, είναι κατ' ουσίαν τυφλός έστω και αν έχει τα σωματικά του μάτια. Όσοι όμως αναγνωρίζουν την πνευματική τυφλότητά τους και προστρέχουν προς το φως του Χριστού, αποκτούν την απαιτούμενη όραση για να δουν την αλήθεια σχετικά με τον εαυτό τους, με τον πλησίον τους, με τη δωρεά του Θεού γι' αυτούς. Στη στάση του θεραπευμένου τυφλού και των φαρισαίων της διηγήσεως απηχούνται οι δύο διαμετρικά αντίθετες στάσεις των ανθρώπων έναντι του θείου φωτός. Ο κάθε άνθρωπος κρίνεται από το αν θελήσει να αντικρύσει με θάρρος το φως ή από το αν προτιμήσει το εύκολο σκοτάδι.

Ιωάννου Δ. Καραβιδόπουλου, από το βιβλίο «Οδός Ελπίδας», σελ. 121 - 124, έκδοση Β', εκδόσεις Χριστιανικής Αδελφότητας «ΑΥΔΙΑ», Θεσσαλονίκη 1996

Κυριακή του Τυφλού

*Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας σου Χριστέ; ἢ τίς
ἐξαριθμήσει τῶν θαυμάτων σου τὰ πλήθη;
διπλοῦς γὰρ ὡς ὠράθης ἐπὶ γῆς δι' ἀγαθότητα, δι-
πλᾶς καὶ τὰς ἰάσεις τοῖς νοσοῦσιν ἐχορήγεις· οὐ
μόνον γὰρ τοῦ σώματος ὀφθαλμοὺς διήνοιξας,
τοῦ ἀπὸ μήτρας πηρωθέντος, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῆς
ψυχῆς· ὅθεν Θεόν σε ὠμολόγει τὸν κρυπτόμενον,
καὶ πᾶσι παρέχοντα τὸ μέγα ἔλεος.*

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΣΣΑ

Σήμερα, Κυριακή 17 Μαΐου 2015, στις 4:30 μ.μ. ο Ναός μας διοργανώνει **Απογευματινό Προσκύνημα στην Αγία Εικόνα της Παναγίας Ιεροσολυμίτισσας**. Τιμή εισιτηρίου: 6 €.

2) ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΥΠΕΡ ΦΩΤΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Καθ' ὅλο το διάστημα τῶν ἐξέτασεων τῶν παιδιῶν μας και *υπὲρ φωτίσεως αὐτῶν*, θα τελείται καθημερινά στο Ναό μας, στις 6:30 μ.μ. **Ιερά Παρακλήση προς την Υπεραγία Θεοτόκο**. Θα προηγείται η τέλεση του Εσπερινού στις 6:00 μ.μ. Μπορείτε να φέρετε τα ονόματα των διαγωνιζόμενων μαθητῶν για να μνημονεύονται στις Ιερές Παρακλήσεις.

3) ἁ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΗ ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ ἁ

Την Τρίτη 19 Μαΐου 2015 (8:30 μ.μ.) *προς Τετάρτη 20 Μαΐου 2015 (12:30 π.μ.)* θα τελεστεί στο Ναό μας **ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΗ ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ** ἐπ' ευκαιρία της αποδόσεως της εορτῆς του Πάσχα. Θα ψάλλει **ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ**. Η Ιερά Αग्रυπνία θα γίνει και υπὲρ φωτίσεως τῶν παιδιῶν που θα συμμετάσχουν στις Πανελλήνιες Εξετάσεις. Σας περιμένουμε με **Α ν α σ τ ἄ σ ι μ η χ α ρ ἄ**.

4) 🔔 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ἘΒΔΟΜΑΔΑΣ 🔔

Πέμπτη 21 Μαΐου 2015, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκοπούλου 7:00π.μ.
Σάββατο 23 Μαΐου 2015, Ἅγιος Νικόλαος Μαρκοπούλου 7:00π.μ.

5) ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΗΤΑΣ : ♪ ΓΙΟΡΤΗ ΛΗΞΗΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ 🙏

Την Κυριακή 24 Μαΐου 2015, στις 6:30 μ.μ. σας προσκαλούμε **στη Γιορτή μας** για να μας **καμαρώσετε** και να **ενισχύσετε την προσπάθειά μας**.

6) ΤΕΤΡΑΗΜΕΡΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΜΟ

1^η (βράδυ) - 2 - 3 - 4 - 5 (πρωί) Ιουνίου 2015, ο Ναός μας διοργανώνει **τετραήμερη προσκυνηματική εκδρομή στην Πάτμο**. Τιμή εισιτηρίου 200 €.